

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in po-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Insirati: Enostolpna peti-
vrtica 60 vin, pogojen
prostor 1 K; razglaš in
poslano vrtica po 1 K;
večkratne objave po do-
govoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna šte. stanje
40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K,
za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklamacije za
list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

telefonska št. 312.

Za čem stremi pariški mirovni posvet?

V Parizu se sklepa mir; tam po-
legajo tudi temelji za »zvezo na-
rodov«.

Zdi se mi oboje neresnično. Na
mirovnem kongresu se ne sklepa ni-
kakšen »mir«. Skušaj se samo vsled
dolge vojne vzrujeni svet na novo
urediti. Pri tem urejanju pa se po-
rabljajo stare metode in stara načela.
Iz potrebe kapitalističnega razvoja
poročena vojna naj se tudi likvidira
tako, kakor bo to najbolje služilo
interesom kapitalističnega družbe. Vse
države, izvzemši morda Ameriko, so
v pretekli vojni hudo trpele; zlasti
Francija in Italija, ki ste bili pri kon-
cu svojih moči. Da se to popravi in
omogoči zmagovalcem, da se povz-
digne gospodarsko in kulturno še
višje, je potrebno, da se premagane
izjeme kolikor največ mogoče. Ker
pa je ta izjemalni objekt omejen, za-
to je treba, da se ga ohrani vsaj tako
obsežnega, kakršen je bil splošnega
vojne. Zato bodo pritegnjeni k temu
izjemanju tudi vsi tisti »priatelji
antante«, ki so med vojno živeli v
objemu centralnih držav, na priliko
tudi mi Slovenci in Hrvatje. Tu je
vse kričanje o »priateljih in sobo-
levnikih« antante zaman. Gre za de-
javniški »stevilne gnotne dobrine«; pri
tem pa neha vsako prijateljstvo.

Svet se toraj v Parizu ne ure-
juje po nacionalnih ideologijah, tem-
več predvsem in skoro izključno z
vidika gospodarske življenjske mo-
žnosti in eksploatacije. Pri tem imata
najvažnejšo besedo kapitalistični na-
rodni gospodar in njegov pobočni
geograf. Zato je n. pr. v ameriški
mirovni delegaciji eden najvažnej-
ših ljudi mladi Wilsonov geograf
Johnson. Kako gleda na priliko na
Koroško! Tam onstran Karavank je
res nekaj Slovencev. Njih gospodarska
centra sta Celovec in Beljak;
tja teko vsa pota iz slovenskega dela
Koroške. Oba ta dva gospodarska in
administrativna centra pa ležita —
po njegovem prepričanju v zaključ-
nem nemškem ozemlju, ki se z
vsemi štirimi brani priti v Jugosla-
vijo. Torej so Karavanke naravna
državna meja med Nemško Avstrijo
in Jugoslavijo. Pa če bi se del slo-
venskega prebivalstva onstran Ka-
ravank vseeno izrekel za Jugosla-
vijo in nacionalno edinstvo, povejte
mi — pravi Johnson — kako bo ži-
vel brez Celovca? In obratno: kako
naj živi Celovec brez tega svojega
zaledja? Kdo mu bo prodajal jaleca in
sočivje in kuretnino, če se zapre do-
hod vanj? Torej Karavanke! — Et-
nografsko načelo? — In nemogoče!
— Wilsonove točke? — Volja ve-
čine prebivalstva naj odloči!

Kaj pa Trst in Gorška? — Tu je
londonski pakt! Podpisali sta ga tu-

di Angleška in Francija. Nemogoče
je, da bi se ta dva podpisa prekri-
cala. Tu je edini izhod: sporazum
med Italijo in Jugoslavijo. Če ne
pride do prostovoljnega sporazuma,
se bo diktiral. — Dobro, toda upo-
števa naj se volja prebivalstva; za-
slišite ga! Plebiscit na Gorškem in
na Krasu ter v Trstu naj odloči. —
Smešno! Problem Trsta ni je vpra-
šanje pripadnosti mesta k Italiji,
temveč je tudi vprašanje o zvezi
gospodarskega življenja. Trst ni
zgolj mesto samo in njegovo bližnje
zaledje. Trst so tudi železnice in
ceste, ki vodijo vanj. Pogledajte na
zemljevid! Trst je Beljak in Trbiz,
Trst je bolnijska železnica in Kara-
vanski predor; Trst je južna želez-
nica. Tako je treba gledati na pro-
blem Trsta. Če stoji pri predoru
v Podbrdu laški železnici čuvaj in
onstran Karavank ob predoru nem-
ški železnici, je jasno, da med te-
ma dvema ne more stati slovenski
železniški čuvaj v Bohinju in v Hu-
šici. Navadite se misliti tudi gos-
podarsko, ne zgolj nacionalistično.

Tako iz koroškega vprašanja
nastaja vprašanje o pripadnosti Bo-
hinja in sploh Gorenjske. O Trstu pa
kar molčite, londonski pakt je po-
vsem jasen in nedvoumen. Podpisa-
la ga ni samo Francija in Angleška,
ampak tudi — gospod Sazanov!

To so vidiki, s katerih se urejuje
svet, zlasti Evropa, na novo. To so
čista in nepokvarjena kapitalistična
načela. Njih nepogrešljivi in nujni
spremljevalec je imperializem. Na-
rodni sovražnik pa je zgovorni opa-
rničevalec obeh.

Na teh idejnih temeljih je sezi-
dana tudi mirovna pogodba z Nem-
ško Avstrijo. Gospodarsko jo ojačiti
in, ako je mogoče, tudi teritorialno
razširiti — to je končni cilj. Ob Do-
navi bi antanta najraje videla novo
avstro-ogrsko državo. Tak teritorij
bi se lažje eksploatiral, nego male
suverene države, ki bo vsaka
zase komaj da živela. In enega je
lažje gospodarsko zarobiti, nego pet
različnih.

Z »zvezo narodov« je prilično
isto. V Parizu ne gre za zvezo na-
rodov — kaj šele za zvezo ljudstev!
— ampak za zvezo držav. Vsled te-
ga bodo tudi nove določbe medna-
rodnega prava izhajale iz državnega
prava — ne narodnega in ne ljud-
skega! —, in je torej že vnaprej fa-
sno, da ne bodo pospeševale razvoja
narodov v demokracijo; vsaj v
taki meri ne, kot se je to splošno
pričakovalo.

Pariški mirovni kongres pomenja
v svojem bistvu triumf kapitalisti-
čne misli. Resnični in načelni na-
sprotnik tega početja je mednarodni

organizovani socialistični proletari-
jat. Antantna ljudstva danes še za-
kajo na plodove svojih zmag. Ko
bodo tudi ta ljudstva doživela dan
svojega neizbežnega razočaranja,
bodo izginili tudi na L' Avenue des
Champs-Elysées razstavljeni uple-
njeni topovi!

Abditus.

Pismo iz Prage.

15. junij 1919. bo tvoril v zgo-
dovini češkoslovaškega naroda zgo-
dovinski mejnik. Ta dan je pokazal
češkoslovaški narod pri občinskih
volitvah, da se nahaja večina nara-
da v socialističnem taboru. Z volil-
nimi listki oboroženo delavstvo je
premagalo zastopnike starega dru-
žabnega reda in dokumentiralo z
svojo zmago, da se ne zadovoljuje
samo z osvojitvijo izpod jarma tu-
jega naroda, temveč da se hoče
otresti tudi jarma zasebnega kapita-
lizma v narodu samem.

Velikanski poraz so doživele
meščanske stranke, pred vsem pa
narodno demokratska, bivša mlado-
češka stranka, poleg agrarcev glav-
na zastopnica zasebnega kapitaliz-
ma. Češki narod je strmoglavil pri
volitvah diktaturo buržoazije v ob-
činah in strmoglavil jo bo tudi v
državnem zboru. Ta diktatura je bila
možna le na podlagi krivičnega, ne-
demokratskega volilnega reda.

V kolikor se da sklepati iz dose-
daj objavljenih rezultatov, bo imel
socialističen blok veliko absolutno
večino. V tem bloku bo soc. demo-
kratska stranka najmočnejše zastop-
pana. Na stotine občin in tudi neko-
liko mest bo imelo absolutno social-
no-demokratsko večino.

Volitve, izvršene po zistemu, ki
prekaša glede demokratskosti vo-
lilne sisteme vseh drugih držav, so
se izvedle popolnoma mirno in v na-
lepšem redu. Na predvečer in na
dan volitev je vlada prepovedala do-
čenje alkoholnih pijač. Agitacija, ki
ima namen pridobiti politične ana-
fabe in indiferentne ljudi za to ali
ono stran, je bila razmeroma ne-
znatna.

Pred volilnimi lokali se je izra-
žala demokratska enakopravnost v
dolgih frontah: dama v svilu poleg
priproste delavke, delavec v ogu-
ljeni obleki poleg visokega držav-
nega uradnika v cilindru, priprosti
vojak poleg višjega častnika. Le bo-
liniki in invalidi so imeli prednost. Pri
teh volitvah so stopale prikratk tudi
žene k volilnim urnam. Tisti, ki so
dvomili o politični zrelosti žen, so se
pošteno zmotili. Tudi predsednik
Masaryk je prišel k volilni urni s
svojima hčerama, z tajnikom in po-
bočnikom, da odda glas enako ka-
kor vsi drugi.

Značilno za visoko kulturno
stopnjo češkega naroda je nena-
vadna razcepljenost na političnem
polju. Ta visoka diferenciranost se
kaže najbolje v Pragi, kjer je kandi-
diralo 8 čeških, političnih skupin, 2
nemške in 2 židovske. Občinski
svet ožje Prage ima 90 članov. Teh
90 mandatov je razdeljenih tako:
Čsl. soc. dem. stranka 20 mandatov,
Čsl. socialistična stranka in češka
napredna stranka (realisti) 21 man-
datov, Socialistična stranka češko-
slov. delavnega ljudstva (Modrač-
kova skupina) 2 mandata, Nemška
soc. demokratska stranka 2 man-
data, Židovska soc. demokratska
stranka (Poale Zion) 1 mandat, Čsl.
narodno-dem. stranka (Mladočehi)
29 mandatov, Čsl. ljudska stranka
(klerikalci) 5 mandatov, Stranka čsl.
obrtnikov in trgovcev v Pragi 3
mandate, Demokratska gospodarska
zveza nobenega mandata, Kmet-
ska republikanska stranka (agrarci)
nobenega mandata, Združene nem-
ške meščanske nacionalne stranke
4 mandate, Zavedno židovstvo 3
mandate.

Socialistične stranke imajo 46,
meščanske pa 44 mandatov. Ker bo
tekem leta realiziran projekt velike
Prage bodo imeli socialisti potem 2
tretjini vseh mandatov, kar v pred-
mestnih občinah imajo socialisti raz-
zun Kraljevih Vinogradov povsod
veliko večino.

Te volitve predstavljajo do go-
tovo meje nekako ljudsko štetje
glede narodnostnih razmer. Mar-
sikje so volitve razkrinkale neopra-
vičeno nadvlado Nemcev. V Brnu so
dobili Čehi 2/3 vseh glasov. Od teh
je dobila čsl. soc. demokratska
stranka 28%, ostali češki socialisti
25%. Od nemških in židovskih gla-
sov so dobili nemški in židovski soc.
demokrati skupaj 52%. V Plzinju so

dosegle socialistične stranke 73%
vseh mandatov. V Kladnu je dobila
n. pr. socialno demokratska stran-
ka sama 58% glasov. Volitve na
Slovaškem, ki se bodo vsled vojne
Madžari vršile pozneje, ne bodo mo-
gle toraj situacije bistveno spre-
meniti.

Dolgoletni boj z oboroženo in od
zgoraj sankcionirano konservativ-
nostjo raznih »naprednih« in »vse-
narodnih« strank je v češkoslovaški
državi dobejeval s sijajno zmago so-
cialistov. Češkoslovaška država bo
toraj socialistična republika. Mnogo
bo treba spremeniti. Osebo pred-
sednika najbrže se ne, ker je delav-
stvu priljubljen. On je bil tisti, ki je
napisal kot voditelj realistične struje
krilate besede: »socializem je hre-
penenje milijonov in starih tisočev«.

Kako se bo socializacija izvrše-
vala in s kakšnim tempom, bo od-
visno v prvi vrsti od desnega krila
socialističnega bloka, od bivših na-
rodnih socialcev, ki so se postavili
še le nedavno na stališče protiraz-
rednega boja, t. j. boja za odpravo
gospodarskih razredov, ki imajo
svoj izvor v zasebnem kapitalizmu.
Kljub temu, da so pristopili k inter-
nacionalni, je slišati iz njih vrst mar-
sikdaj glasove, ki so vse prej kot so-
cialistični. Med njimi bo pač mnogo
elementov, ki so socialisti samo po
imenu, ali pa takih, ki hočejo pod
krinko socializma samo ovirati in
zadrževati v obliki modernega kon-
servativizma na razne načine, z raz-
ličnimi razlogi dosledno socializa-
cijo vseh proizvodnih sredstev. Ali
bo socialističen blok izvalil že sedaj
konsekvence iz občinskih volitev, ali
pa bo počakal, da se izvrše redne
volitve v državni zbor, ki bodo men-
da še le v jeseni, to bodo pokazali
prihodnji dnevi.

H. P.

Brzobjavne vesti.

Jugoslavija.

Narodno predstavništvo.

LDU, Belgrad, 20. Današnje sejo
narodnega predstavništva otvoril
predsednik dr. Draža Pavlovič ob
9.45. Po prečitani zapisnika zadnje
seje, se preide na dnevni red. Posl.
Stanko Banič interpelira ministra za
socialno politiko glede osnovanja držav-
nih posredovalnic za delo po
vseh mestih, da se odponore neza-
poslenim delavcem. Minister za so-
cialno politiko Joža Gostinčar izjavi,
da je že uvaževal te zahteve in da
so že gotove predpriprave za osno-
vanje teh uradov. Interpelant se za-
dovoljuje z odgovorom. — Preide se
na drugo točko dnevnega reda: In-
terpelacija poslanca Jovo Šmitrana

(socialista) o zaplemi prvega dela
»Pesni dela« od Svatopluka Čecha.
Ker interpelant ni navzoč, so si osvo-
jili interpelacijo njegovi tovariši.
Nato podeli predsednik besedo mi-
nistru za notranje stvari Svetozaru
Pribečeviću, ki odgovarja, da je bila
interpelacija vložena že 3. aprila in
da je izjavil 9. aprila, torej šest dni
pozneje, da hoče odgovoriti na in-
terpelacijo, ko pride na dnevni red.
Izjavlja, da je svoledno zasebno
izvedel za zaplombo in da je takrat
odposlal v Belgrad brzobjavno na-
stopne vsebine: »Zaznavam, da je
tamošnja cenzura zabranila pesem
Svatopluka Čecha v prevodu Alk-
sandra Šantića. Ako je to resnica,
potem ukinjam to prepoved«. Ker pa
je narodni poslanec stavil tudi vpra-

LISTEK.

Avgušt Strindberg:

Bedakova izpoved.

Preložil Fran Albrecht.

(Dalje.)

Pripovedovanje te dame je bilo tako pri-
prosto in pri vsi svoji kratkosti tako pretres-
ljivo, da je napravilo name nadvse mučen vtis.
Morebiti je bila ta zgodba, ki se je vtisnila v
celice mojih že zmedenih možgan, izhodišče ti-
stemu, kar se je pozneje zgodilo.

Nenadoma mi je gospa nehala govoriti, po-
gledala me presenečeno ter vprašala s sočut-
nim glasom:

— Ampak vi ste bolni!

— Jaz?

— Da. Bolni izgledate. Bolje bi bilo, da
poskusite spati.

— Da povem po pravici, zadnjo noč nisem
niti zatisnil očesa. Ves sem nervozen. Že ne-
kaj časa ne morem spati in nič mi ne more dati
potrebnega pokoja.

— Dovolite, da potem poskusim jaz. Idite
takoj v posteljo! Dam vam zdravila, ki vas
bo stalo usnavalo.

Vstala je, potisnila me nežno naprej in me
prisilila, da ležem na posteljo. Potem je za tre-
notek izginila in se vrnila s stekleničico, ki je

vsebovala uspavalno sredstvo, od katerega mi
je nalila požirek v žlico.

— In zdaj boste sigurno zaspali.

Ko sem se ji bil zahvalil, je poravnala moje
odeje. Kako krasno je to umela! In kako je iz-
hlapevala iz nje tista toplota, ki jo mali otroci
iščejo na prsih svojih mater. Nežni dotikljaj
njenih rok me je vpokojil in dve minuti po-
zneje me je napadla globoka omotica. Sanjal
sem, da sem spet postal dojenček. Spet sem
videl svojo mater, kako se je ukvarjala krog
moje postelje in skrbela zame. Polagoma so se
pomešala zbledevalajoče poteze moje matere z
lepo-rezanim obličjem baroničinin ter z obra-
zom usmiljene sestre, ki me je pravkar zapu-
stila. Pod zaščito teh žen, ki so se mi prika-
zale, sem ginil kot barva, ugašal kot luč, iz-
gubljal zavest. — — —

Ko sem se prebudil, se nisem spominjal ni-
kakih sanj, ampak fikсна ideja. da baronico ta-
koj spet vidim ali pa zblaznim, me je zasledo-
vala, kot da mi jo je v spanju kdo sugeriral.

Tresel sem se od mraza, ko sem skočil s
svojega ležišča, ki ga je omočil slani veter, pri-
hajajoč skozi špranje. Ko sem prišel na prosto,
se je videlo nebo kot sivo blede pločevina. Na
krovu so izpirali votlo peneči se valovi vrvi,
se zlivali preko ograje in mi brizgali svojo peno
v lice.

Pogledal sem na uro in preračunal pot, ki
jo je prevozil parnik, ko sem spal. Po mojem
mnenju smo morali biti v norrköpingškem oto-

čišču; ni bilo torej nobene nade več na vrnitev.
Pokrajina se mi je dozdevala popolnoma ne-
znana od otokov razsutih po zalivu tja do skal-
natega obrežja; pravtako neznan mi je bila
oblika koč na bregu in krog jader na ribiških
čolnih. In spritoč te tuje prirode sem čutil, kako
se me loteva domotožje. Zamolkel srd me je
dušil, objel me je obup, ker sem bil kakor sla-
nik naložen na to transportno ladjo, proti lastni
volji, radi višje moči, v imenu ukazovalne ča-
sti. Ko se je moj srd izčrpal, so pošle moje
moči. Naslonjen na ograjo sem pustil, da bičalo
valovi moj žareči obraz. S hlastnimi očmi sem
požiral vse podrobnosti obrežja, da bi vsaj tam
odkril kako iskro nade. In vedno znova sem se
povračal k misli, da bi plavaljoč dospel na
kopno.

Dolgo sem opazoval bežeče konture ob-
režne črte. Brezveterna tišina mi je vpokojila
duha, žarki mirne radosti so mi osvetlili dušo,
moja s krvjo napolnjena lobanja ni več tako
strašno delovala; slike lepih poletnih dni, spo-
mini moje prve mladosti so se vzpenjali pred
mano, ne da bi si znal pojasniti, kako so mi
prihajali na um. Ladja je baš plula krog pred-
gorja: nad smrekami so se pojavile strehe
rdečih hiš z belimi venci, iz pisane množice
vrtoev se je odražal drog zastave, most, kape-
lica, zvonik, pokopališče... Ali je bil sen ali
optična prevara?...

Ne, bilo je čisto navadno morskó kopali-
šče. v čigar bližini sem običajno kot dijak živel

poleti. Tam gori je stala hišica, v kateri sem
zadnjo pomlad stanoval eno noč, z njo in z
njim, potem ko smo ves dan veslali po morju
in potovali po gozdu. Da, bilo je tam, na tem
holmcu, pod tistimi jeseni, na balkonu, kjer sem
opazoval njen dražestni obraz, ki je bil obse-
van od žarkov njenih plavih las nalič solncu,
njen mali japonski klobuk z nebesnosinim pal-
čolanom, ko mi je s svojo orokavičeno dlanjo
z vrha dala znamenje, da nas čaka obed...
Zdaj je spet tu, vidim jo, kako me pozdravlja
z robcem. Čujem njen zvonki glas... nena-
doma... kako?... ladja vozi počasneje, stroj
obstaja... čoln se nam bliža... Ena, dve,
tri!... Bliskovita misel — samo ena — in ka-
kor električna sila vsega zgiblje. S skokom
tigrá planem po stopnicah, ki vodijo v straž-
nico. Odločno vstopim pred kapitana in mu za-
kličem:

— Pustite me takoj izkrcati... sicer zblaz-
nim!

Ozrl se je vame s kratkim in vprašujočim
pogledom. Ni mi odgovoril. Presenečen, kot da
vidi pred sabo ubežlega blaznega človeka, je
poklical drugega častnika in mu brez obotav-
ljanja ukazal:

— Pustite tega gospoda z njegovo prtljago
takoj izkrcati. Bolan je...

Pet minut pozneje sem sedel v čolnu; ve-
slali so tako močno, da sem kmalu dospel na
kopno.

(Dalle prih.)

šanje o cenzuri, naznanjam narodnemu predstavništvu, da se je kraljeva vlada bavila z vprašanjem uporabe cenzure in da je sklenila poslati pokrajinskim vladam nastopno svojo rešitev: »Povodom pritožb v narodnem predstavništvu, ki se splošno pojavljajo proti uporabi cenzure in ki konstatirajo, da se cenzura vrši brez načrta in sistema, često škodljivo tudi produkciji tiska, ki je brez opasnosti za javni red in mir in za državno varnost, je sklenila kraljevska vlada v svoji seji dne 19. junija: 1. Da se uporaba cenzure omeji na produkte tiska, ki na kak način pretiravajo vprašanja zunanje politike, ki bi mogla ogroziti naše državne interese in kar bi moglo eventualno služiti sovražnikom v inozemstvu proti našim upravičnim zahtevam. 2. Da se cenzura omeji na produkte tiska, s katerimi se odkrivajo potrebne naše vojne sile in ogrožajo interese vojnih operacij, kakor tudi varnost vojne same. Z ozirom na to se mora cenzura nanašati samo na varnost diplomatskih in strogo vojnih interesov, a poleg tega se potrjuje cenzura tudi onih spisov, s katerimi bi se pozivalo na kako nelegalno borbo odnosno bi se taka borba glorificirala, ali z drugimi besedami, s katerimi bi se priporočala nasilna borba proti sedanjemu političnemu in družabnemu stanju ter redu. Razen tega je bilo sklenjeno, da se ukinejo sedanje navedbe o cenzuri, po katerih bi se ji mogli podvreči tudi ostali spisi. Prosi interpelanta, naj sprejme ta odgovor na znanje, ter misli, da se bo interpelant zadovoljil. — Poslanec Kerubin Segvič (Narodni klub) pravi, da je zelo zadovoljen s temi omejitvami, ki so postavljene na cenzuro, a poudarja potrebo, da se postavi k cenzuri ljudi, ki bodo razumeli svojo dolžnost in ki bodo vedeli, kaj je in kaj ni škodljivo za državne interese. Med tem pa danes sede na cenzuri ljudje, ki niso dovršili niti ljudskih šol in ki puščajo članke o vprašanjih zunanje politike in o vojnih zadevah, plenijo pa najnedolžnejše stvari. Od sklepa, da se omeji cenzura, ne bo nikdar mogoče pričakovati zboljšanja razmer, dokler ne bo vlada postavila k cenzuri razboritih, pametnih in šolanih ljudi. — Poslanec Svetozar Hadžić (radikalec) interpelira ministra vojne in mornarice o razmerah na vojaški postaji v Nišu. Minister vojne in mornarice, general Hadžić, odgovarja, da so sedanje razmere posledice operacij srbske vojne, ki so edine glede brzine v vojni zgodovini. Niš je bil že vojaško središče v tej svetovni vojni ter bo ostal tudi nadalje. O istem predmetu govori tudi posl. Ilija Ilić (radikalec) in Dmitrij Popović (radikalec). — Posl. Živoje Zlatić (demokrat) interpelira vojnega ministra o ureditvi invalidskih pokojn. Minister Hadžić odgovarja, da je sedanji vojni zakon o podporah invalidov bil sestavljen z namenom, da odgovarja potrebam časa, v katerem je nastal. Izdelan pa je že načrt zakona, ki se stavi na nove temelje in na racionalno rešitev tega vprašanja. Ta načrt bo popravil pomanjkljivosti dosedanjega zakona glede invalidnih podpor ter bo predložen Narodnemu predstavništvu v pretres. — Posl. Živoje Zlatić se zadovoljuje z odgovorom. — Preide se na 6. točko dnevnega reda: Interpelacija posl. Stojana Ribara (nacionalalec) na ministra za prehrano glede izmene blaga s čehoslovansko republiko. Interpelant in minister za prehrano nista prisotna v zbornici ter se interpelacija odloži. Radi tega se oglasi k besedi poslanec Miloje Jovanović ter protestira, da nista navzoča niti minister za prehrano, niti interpelant. Pravi, da se ne more dopustiti, da bi se po kuloarjih govorilo eno, a v zbornici drugo. Pravi, da je bil interpelant pred kratkim časom v zbornici, in je zaprosil g. ministra, da naj pride, a sedaj ni niti enega, niti drugega. Zato protestira in zahteva, da se stavi interpelacija na dnevni red prihodnje seje. — Poslanec Dušan Vasiljevič (demokrat) interpelira ministrskega predsednika Stojana Protiča o popisu dobrovoljcev za osvoboditev in ujedinjenje, in o korakih, ki so se storili v svrhu, da se jim podeli zemljišča. Interpelacijo utemeljuje s tem, da se v trenutku, ko se podpisuje mir, ne sme smatrati naše ujedinjenje in osvoboditev kot dar naših prijateljev, nasprotno je treba poudarjati zasluge našega naroda v bivši monarhiji za našo osvoboditev in zmago zaveznikov, treba je poudarjati žrtve, da se vidi, koliko smo mi sami doprinesli za narodno osvoboditev. To vprašanje je zelo važno in potrebuje reforme, ki se ne more rešiti brez točnega spoštovanja dobrovoljskih vprašanih, —

Ministrski predsednik Stojan Protič pravi, da more na to vprašanje odgovoriti samo v splošnem. Dobrovoljcev se je borilo 34.000, od katerih jih živi še 24.000. Ministrski svet je sklenil, da naj vodi glavna vprašanja o dobrovoljcih minister za vojno in mornarico, zadeve o podelitvi zemljišč pa minister za socialno politiko in minister za agrarno reformo. Res je, da se dobrovoljcem v razmerah, v katerih sedaj živimo, še ni moglo pomagati kot bi bilo treba. Tu prihajajo v ozir finančna vprašanja, ki so važna za njo in za državo. Dobrovoljci so sodelovali iz vseh krajev naše države, ter so vsi mnogo doprinesli za njeno osvoboditev, zato moramo misliti na preskrbo njihove dece in družin. — Poslanec Vasiljevič se zahvaljuje ministrskemu predsedniku Stojanu Protiču, ker je tako iskreno in odkrito priznal važnost tega problema. Dobrovoljcem je treba posvetiti vso skrb, ker to ni samo vprašanje dolžnosti, ampak tudi časti. Kar delamo za nje, delamo tudi za sebe. Dobrovoljci so dostojni drugi svojih bratov iz Srbije ter so oni poseben poljaj one težke stoletne borbe, ki jo je vodil naš narod za svoje osvobodjenje. — Poslanec Angelinović zahteva, naj se obitelji dobrovoljcev, ki so pobegnili svoječasno v Srbijo, izplačajo popolne podpore, ki jih jim je dovolila Avstro-Ogrska in potem ukinita. Zahteva, da se izplača podpora tudi družinam onih mučnikov, ki se sedaj nahajajo v italijanskih taboriščih, kjer trpe pomankanje in vsakovrstne muke. Oni so pobegnili v Italijo, da stopijo v zavezniško vojsko, a Italijani so jih zarobili. — Poslanec dr. Šuškalović (demokrat) zahteva, da se tudi macedonskim in starosrbskim dobrovoljcem iste kategorije priznajo iste ugodnosti kakor ostalim dobrovoljcem, ker so se tudi oni borili za naše osvobodjenje. — Nato zaključil predsednik sejo ob 12.

Pokrajinske vlade naj se izjavijo o razdelitvi zemljišč.

LDU. Belgrad, 20. Ministrski svet je sklenil, da razpošlje na vse deželne vlade okoliščine, naj se izjavijo glede razdelitve zemljišč med prostovoljce. Zahtevalo se točni podatki, da more vlada urediti to vprašanje.

Medstrankarsko posvetovanje klubov.

LDU. Belgrad, 20. V četrtek je bilo medstrankarsko posvetovanje parlamentarnih klubov, na katerem so razpravljali, kdaj naj se postavi na dnevi red narodnega predstavništva zakonski načrt o začasnih ustavi. Zastopnik Narodnega kluba posl. dr. Lajinja je izjavil, da Narodni klub ne more dopustiti, da pride časna ustava na dnevni red v tem začasnem narodnem predstavništvu, ker mora to vprašanje rešiti konstituenta. Narodni klub more pripustiti le razširjenje državlanskih pravic na vse kraljevstvo Srbijo, Hrvatov in Slovencev. Zastopniki ostalih klubov so zaprosili za dva ali tridnevni rok časa, da prouče to vprašanje v klubih, da morejo zavzeti svoje stališče.

Enketa za agrarno reformo.

LDU. Belgrad, 20. Danes se je nadaljevala enketa za agrarno reformo. Razpravljalo se je o razdelitvi velikih posesti. Debata je trajala ves dan ter se je zaključila ob 20., ko so bila izbrana vsa vprašanja o ekspropriaciji in razdelitvi velikih posesti. Jutri se bo razpravljalo o agrarnem problemu v Delmatiji ter bo s tem dovršila enketa svoje posle.

Omejitve cenzure v ministrskem svetu.

LDU. Belgrad, 20. Ministrski svet je včerajšnji seji razpravljalo o odpravi cenzure. Ministrski svet se je sporazumel glede omejitve cenzure, ki se odpravi z ozirom na vprašanja notranje politike, vzdrža pa edino le glede vprašanj zunanje politike, vojaških zadev in zagovarjanja protidržavnega gibanja.

Mirovna konferenca in celovška kotlina.

LDU. Saint Germain, 19. (ČTU.) Svet petorice je razpravljalo o natančni določitvi mej celovške kotline. Od obsega teh mej bo odvisno, ali bo spadal tudi Beljak in Zgornji Dravograd v ozemlje te kotline. Sonjino je dvakrat povzel besedo. Končno je bila določitev mej poverjena posebni komisiji. »Journal des Debats« poroča, da je svet petorice sklenil, ukazati vsem četam, da se umaknejo iz celovške kotline v svrhu, da bo mogoče izvesti ljudsko glasovanje brez zunanega uplivanja. Kakor se dozdeva, torej o svoje-

časno nameravani delitvi celovške kotline povodom glasovanja ni več govora.

Po svetu.

Ruska vlada v Omsku (?) priznala Jugoslavijo.

LDU. Belgrad, 20. Ruska vlada v Omsku je priznala naše kraljevstvo, naša vlada pa je priznala Kolčakovo vlado. Naš zastopnik v Omsku bo gospod Milanković.

Poljedelsko orodje za Sedmograško.

LDU. Bukarešta, 20. (RDU. Dacia.) Poljedelski minister je določil milijon lejev za Besarabijo v svrhu nakupa poljedelskega orodja na Sedmograškem.

Iz rimske zbornice.

LDU. Ljubljana, 21. Glasom došlih vesti je bila seja rimske poslanske zbornice z dne 19. t. m. zelo zanimiva, burna in senzacionalna. Takoj po otvoritvi seje, kmalu po dveh popoldne je podal ministrski predsednik Orlando svoje poročilo o zunanji in notranji politiki ter predlagal na koncu svojih izjav, naj se zbornica sestane v tajni seji, da razpravi o onem delu vladnih izjav, ki se nanašajo na zunanjo politiko. Zbornica je sprejela Orlandoova izjavanja nepričakovano hladno, deloma z burnimi ugovori. Socialistični poslanci so kričali venomer: »Demisijo! Demisijo!« Več govornikov se je izrazilo proti predlogu ministrskega predsednika ter zahtevalo pomensko glasovanje o njegovem predlogu. Glasovalo je 337 poslancev, od katerih je bilo 259 proti, a samo 73 poslancev za Orlandoov predlog. To glasovanje je zbudilo veliko senzacijo. Seja je bila prekinjena do šestih zvečer. Tedaj je ministrski predsednik Orlando izjavil, da je ministrstvo vsled izida današnjega glasovanja podalo demisijo kralju, ki si je pridržal odločitev. Ministrstvo bo medtem vodilo le upravne posle. Socialistični poslanci Turati je nato predlagal, naj zbornica nadaljuje svoje delo in v eni prihodnji seji razpravi o vrlitni reformi. Proti temu predlogu je bil vložen drug predlog, ki zahteva, da se z ozirom na to, da ni odgovorne vlade, preloži razprava o volilni reformi. Ta predlog je bil v poimenem glasovanju sprejet z 229 glasovi proti 81 glasovi. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v soboto od dveh popoldne. Na dnevnem redu je razprava o začasnem proračunu.

Boj proti podpisu mirovne pogodbe v Nemčiji.

LDU. Lyon, 20. (Brezžično.) Kakor poroča »Temps«, se je v četrtek popoldne sestal nemški ministrski svet ter se pod pritiskom nemške delegacije, ki je prispela iz Versailles, izjavil proti podpisu mirovne pogodbe. Toda več ministrov, v prvi vrsti Erzberger in Noske, je zahtevalo, da se pogodba podpisne. Kakor hitro je javnost izvedela za ta sklep kabineta, je v Nemčiji splošno prevladalo mnenje, da mora ministrstvo odstopiti, ker je pretežna večina javnega mnenja za podpisane pogodbe. V četrtek zvečer se je v Weimaru res razširila govorica o rekonstrukciji kabineta, daš vest o odstopu ministrstva Scheidemannovega uradno še ni bila potrjena. Misli se je, da bodo tvorili novi kabinet predvsem ministri, ki so glasovali za podpis miru, in da bosta v njem igrala glavno vlogo Erzberger in Noske. — Od druge strani doznava »Temps« iz Weimara, da je ministrstvo Scheidemann demisioniralo in da bo vodilo vladne posle samo še tako dolgo, da bo Ebert osnoval novo ministrstvo. Kljub dopolnilni notki k spomenici nemške delegacije v trajna nemška vlada na svojem stališču, da je mirovna pogodba neizvršljiva in da so njene določbe neznošne.

Nemška delegacija za odklonitev mirovnih pogojev.

LDU. Nauen, 20. (Brezžično.) Nemška delegacija izraža v spomenici, ki jo je sestavila med vojnjo v domovino svoje trdno preverjenje, da mora nemška vlada odkloniti mirovne pogoje tudi v njihovi novi obliki, ker da so nezastisljani, nemoralni in neizvršljivi. Tudi strokovni izvedenci nemške delegacije so objavili spomenico, kjer utemeljuje ditev, da bi odklonitev pogodbe v celoti ne imela nikakih slabših posledic v gospodarskem oziru, kakor pa sprejem mirovnih pogojev. Vsi izvedenci izjavljajo, da nameravajo brezpogojno odstopiti, in da ne morejo sodelovati pri nobeni mirovni pogodbi več, ako bo vsebovala take pogoje, ako tudi bi se odposlala nova delegacija k mirovni konferenci.

Listi proti Bratlandu.

LDU. Bukarešta, 20. (RDU. Dacia.) Vsi opozicijski listi pišejo proti delovanju Bratiana v Parizu, ki ga dolže, da je zakrivil sedanji kritični položaj Rumunske.

Posojilo Rumuniji.

LDU. Bukarešta, 20. (RDU. Dacia.) Kanadska vlada namerava izdati Rumuniji posojilo 25 milijonov dolarjev s 5½% obrestovanjem.

Rumunija in ententa.

LDU. Bukarešta, 20. (RDU. Dacia.) Ministrski svet se je bavil z zadnjimi svetovnimi dogodki. Na noto ententnih držav, naj se umaknejo rumunske čete do demarkacijske črte, se je sklenilo odgovoriti, da je Rumunija pripravljena svoje čete potegniti do demarkacijske črte s pogojem, da sme zasesti demarkacijsko črto do Donave.

Mezdno gibanje rumunskih uradnikov v petrolejski industriji.

LDU. Bukarešta, 20. (RDU. Dacia.) Uradniki petrolejskih podjetij so predložili finančnemu ministru spomenico, v kateri zahtevajo, zvišanje plač za 70%, nadalje živila zase in svoje družine. Finančni minister je povabil uradnike na razgovor.

Turčija predloži spomenico pariški konferenci.

LDU. Lyon, 20. (Brezžično.) Turška delegacija je obvestila generalno tajništvo mirovne konference, da bo predložila v ponedeljek ali v torek spomenico o usodi Turčije.

Iz Slovenije.

Važen železničarski shod na Jesenicah.

V nedeljo ob 15. uri popoldne se je vršil v gostilni pri Vergesu na Savi javen železničarski shod, na katerem je poročal sodr. Lemež iz Ljubljane. V nad eno uro trajajočem govoru je podal jasno sliko o »nevarnem« socializmu, ki se zdaj pojavlja na vseh koncih in kraljih. — Z ozirom na železničarje je omenjal, da se pač mnogim dozdeva, da so ti izven stanja drugih delavcev, in da je njih splošni položaj boljši nego položaj drugega delavstva. Če se pa natančno premisli cela zadeva, pride do zaključka, da posebno v sedanjem času temu ni tako. Nava-lajoč to kot vzrok, vstajajo zdaj takozvani »tudi socialisti« ter si stavljajo za cilj zboljšanje tega položaja. Prosta jim je pot. Vendar ako te »tudi socialisti« natančneje premo-trimo, pridemo do zaključka, da najbrže ni glavni namen njihovega delovanja zboljšanje splošnega železničarskega položaja, temveč njih namen je razbiti naše organizacije. Oni trdijo, da stoje popolnoma na samostojnem narodnem stališču, ter nam očitajo našo internacionalno. Ne povedo pa tega, da so le priveseke liberalne stranke, katere se je začela krhati vsled boja med starimi in mladimi. Iz tega se poraja takozvana »narodna socialna stranka« in »socialna zveza«. Vprašati se moramo, če jim je res namen zboljšanje položaja železničarjev, zakaj ne gredo v skupno mednarodno organizacijo, kakor se tudi kapitalizem obema v bratskem mednarodnem obliemu?

Temelj vsakemu življenju je gospodarstvo. Socialisti se dobro zavedamo, da mora dobiti vsak narod, svoje narodne pravice. Da smo za drugimi narodi daleč zaostali, so krivi le narodnostni boji. Če smo torej mednarodni, da priznamo pravice drugim, imamo pravico ravno vsled tega zahtevati, da se nam pripoznajo naše pravice, ter to zahtevamo najodločneje s tem, ko pripoznamo drugim njih pravice. To je tista internacionala, katero nam povsod oporekajo ti »tudi socialisti«, ki nas smatrajo za brezdomovince, državne hulkače in kdo ve kaj še vse! Smo mednarodni. Te ideje se je navzelo večina delavstva. Tudi kapitalizem je mednarodni. Ne pozna nobene narodnosti, ne verskih sekt, ne usmiljenja. On je popolnoma brezobziren. — Kako naj se ljudstvo ubrani izkoriščanju tega kapitalizma, katerega težo čuti vsak dan?

Da se obranimo tega, se mora delavstvo združevati samo v mednarodno organizacijo. To se da doseči s poukom. Dokaz temu naše organizacije, kakor tudi angleške. Kar je doseglo delavstvo tam, doseglo je le potom pouka. Ne zadostuje pa, da se organizirajo delavci le ene stroke ali ene narodnosti. Delavci so različnih narodnosti, posebno pri nas je bilo takozvano kvalificirano delavstvo tuje. Da bi se pa mi nad tem delavstvom znašli — če niso to res hulkači — to ni pravilno, ker to de-

lavstvo je spravil kapitalizem v naše kraje, ter ga navduševal za narodnost, da je s tem krhal delavsko solidarnost.

Na Slovenskem je malo delavstva, to se pravi malo takega, ki bi bilo samo zmerno izbojevali bol proti kapitalizmu. Dokaz tega osemu delavnik. Dosegli smo ga le, ker se je kapitalizem zbal internacionala.

Poglejmo naše revne socialne razmere. Poglejmo le varstvo žena, delavska stanovanja! Nikdo ne skrbi ne za eno ne za drugo. Naš kapitalizem je tak, kot drugi.

Ne pustimo se izzivati, ampak ostanimo mirni in dosledni zavedajoč se, da smo naravna moč, ki hodi svoja pota. Ta bo vrгла tudi kapitalistično družbo.

Ob 17. uri je sodr. Mlakar zaključil shod s priporočilom, da si navzoči zapomnijo govornikove besede, ter se po njih ravna.

Celje.

Naš gospod načelnik se je na dopis v »Napreju« zelo hudoval. Povedal pa še nismo vsega, kako je ljubeznjiv proti uslužbencem, organiziranim v splošni železničarski organizaciji. Vsak mora vedeti, kako smo železničarji mižerno plačani. Nimamo toliko, da bi si mogli kupiti preprobnega živčja, še manj pa obleko. Nastavljeni uslužbenci smo imeli poprej to dobroto, da smo dobili blago, katero smo plačali ob prvem vsakega meseca.

Sedaj je pa gospod načelnik ukrenil, da se blago ne sme dati nobenemu več na knjižico. Nek železničar je bil dolžan nekaj denarja v tisto blagajno. Čl. načelnik ga je prišel terjati na dom, ker se je menda bal, da bi mu dotičnik ne pobegnil s tistimi par kronami. Pripoveduje, kako je bil na prejšnji postaji prijeten. Menda ni bilo res tako, kakot se hvali. Pravi, da so ga imeli uslužbenci kakor za očeta. Najbolj se je izkazal dobrega prijatelja delavcev in uslužbencev sploh s tem, da je rekel proti nekemu železničarju, da ne sme noben železničar, ki nima mature, biti uradnik. Zvezarji vedno agitirajo za zvezo tako, da naj železničarji pristopajo, ker bodo hitreje avanzirali. Tak kot g. načelnik je tudi prozni mojster Jerše. To vam je sama dobrota! Precej ko je prišel v Celje, je povedal delavcem, da je on gospodar in nobeden drug. Radovedni smo, kdo mu je dal tak pogum, da se je takoj raskoračil? Potem je prišel tudi z agitacijo za Zvezo. Ker z lepa ni ničesar opravil, je začel z grodo.

Grozil našim pristašem, da, češ, ker so nemčurji, jih bo pustil predstaviti v Nemško Avstrijo! Ta človek se mora počutiti zelo varnega, da se tako oblastno obnaša. Predzrnil se je reči, da sekijski načelnik nima ničesar govoriti. Radi bi izvedel, kake načrte sta kovala dne 17. t. m. v načelnikovi pisarni z načelnikom. Menda sta ugrabila, kam bi šla, da bi imela večji vpliv kakot v Celju. Zelimo jima, da to že kmalu uganeta! Vsem uslužbencem pa ključemo, da naj bodo zvesti »Splošni železničarski organizaciji za Jugoslavio!«

Pri zadnjem poročilu iz Celja se nam je vsled netočnega poročanja vrnila neljuba pomota, katero radevolje resnici na ljubo popravimo ter konstatiramo, da je gospa urednika »Nove Dobe« res prejela 1 K za salico mleka, a bilo ga je pol litra. In v današnjih časih 1 K za pol litra mleka ni pretirana, ampak navadna in primerna cena.

Odborniki Konzumnega društva se vabijo k seji v torek, 24. junija ob pol 8. uri zvečer na »Zelenem travniku«.

Dnevne vesti.

Še več prahu.

Da je v Ljubljani veliko prahu nam priča baš odgovor g. župana na našo tozadevno notico. Sicer pove-mo, da smo oni del članka, ki je govoril o zvezah g. župana z avstrijskimi generali velikodušno prečrtali. Slavni stavec je pa pomotoma tudi ta del članka stavil. Naj mu bo greh odpušen. Vemo pač, da ima vsak posej svoje nepravilke. Zlasti pa posej ljubljanskega župana v dobi avstrijske vojne in avstrijske mentalitete. Priznamo vse to rade volje! Da pa bo naša notica o ljubljanskem prahu vzdignila toliko... prahu, nismo vsekakor pričakovali. Čemu razgrajati z ono najnovejšo teorijo, da je socialna demokracija kriva, če ni vojna prej nehala? Lahko pove-mo, da se je tekom vojne pogosto-ma mislilo na splošno stavko železničarjev, da se jo pa ni izvedlo. Ker

je avstrijska vlada ukrenila vse potrebno, da se v slučaju take stavke, nadomesti stavkujoče z vojaštvom. Stavka ne bi imela torej zaželenega uspeha. Tudi smo mislili, da ne za dosežimo v takem slučaju zgolj stavka, ali one delavske kategorije, ali vseh skupaj, marveč, da je potrebno, če se hoče napraviti konec gospodujočemu militarizmu, složne volje in krepke zavesti vseh narodov. Te pa ni bilo, ker so se vsi meščanski politiki hlinili državi in njenim generalom ter v svojih govorih in v svojih listih povsod in vedno vabili vojaštvo in prebivalstvo na zvesto izpolnjevanje svojih avstrijskih dolžnosti...

Toda to so zaenkrat postranske stvari. Dejstvo je pač, da je v Ljubljani veliko prahu. In tega dejstva ne bo menda tajil niti župan. V svojih noticih pa nam prav nič ne pove, kaj se misli v tem oziru ukreniti. Tudi ni povedano, če misli slavni magistrat kaj napraviti v svrhu olajšanja sedanje neznosne stanovanjske bede. V Ljubljani imamo na tisoče družin, ki ne vedo več kam. Bolj obupnega položaja si ne moremo misliti. Magistrat se pa baje za vse to presneto malo briga. Dosedaj vemo samo, da se je protivil projektirani stanovanjski naredbi. Mesto raste, postaja veliko središče vse nezasedene in zasedene Slovenije; ljudje prihajajo sem od vseh strani v vedno večjem številu. Stanovanj pa ni nikjer dobiti. Ali ni za prizadete ta problem trenutno hujši od vseh problemov... pariške mirovne konference? Magistrat mora tu nekaj ukreniti. Tako ni mogoče naprej.

Ne delajte prahu tam, kjer je prahu že preveč...

Slovenija protestira.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 21. junija: Proti nameravani razkosavanju naše dedne zemlje in zasluževanju našega naroda po načrtih pariške mirovne konference so nadalje poslate deželni vladi za Slovenijo proteste: občine Trzin, Brezovica, Podgorje pri Kamniku in Mekinje, kmetske zveze v Trebnjem, Lešah pri Brezjah, na Rovih, na Brdu, krajevni odbor VLS v Žireh, kat. izobraževalno društvo v Mekinjah pri Kamniku.

Tujerodci v Ljubljani.

Na podlagi naredbe poverjenstva deželne vlade za notranje zadeve v Ljubljani z dne 31. maja 1919, Uradni list št. 514, se je na policijskem ravnanstvu v Ljubljani prijavilo 151 strank, ki so pripadniki Nemčije, Nemške Avstrije, Ogrske in Turčije. — 71 strank, ki so nemške in madžarske narodnosti in pristojne v sedanjem kraljestvu SHS, pa ne čez 30 let — in 71 strank, od slovljenci iz javne službe. Ker je še nekaj strank teh vrst, katere se niso po predpisih te naredbe prijavile, opozarja policijsko ravnanstvo, tem potom na obveznost te prijave, sicer bo proti njim strogo postopalo.

Nemške srednje šole v Sloveniji.

Poverjenstvo za uk in bogostastje je z razpisom z dne 8. rožnika 1919, odločilo: Državna nemška gimnazija v Ptuj in nemške vspretnice državne gimnazije v Mariboru se ukinejo. Državna gimnazija z nemškim učnim jezikom v Ljubljani se pretvori s 1. razredom počeni v realno gimnazijo; v 2. do 8. razredu dosedanje zavoda pa se sprejmejo učenci iz vseh razpuščenih gimnazij z nemškim učnim jezikom. Nemške vspretnice državne realke v Ljubljani, ki bi štele prihodnje šolsko leto kvečjemu 100 učencev, se opuste. Na državni realki v Mariboru, ki se postopoma razvija s slovenskimi temeljnimi razredi, ostanejo začasno nemški razredi od 2.—7.; vanje se sprejmejo nemški učenci iz državne realke v Ljubljani. Diaki 1. razreda smejo delati sprejemni izpit v nemškem jeziku, samo na državni realni gimnaziji z nemškim učnim jezikom v Ljubljani.

Seja občinskega sveta

Bo 24. t. m. ob 5. uri popoldne. Na dnevnem redu bo med drugim: Poročilo personalnega pravnega odseka glede izbrisa generala Borojeviča iz vrst častnih meščanov. Poročilo finančnega odseka, stavbnega, šolskega, obrtnega in olupševalnega odseka. Poročilo upravnega odbora mestne elektrarne in tajne sele.

Svarilo glede uvoza.

Prejeli smo: Kljub vsem svarilom s strani merodajnih oblasti se mpoče od demarkacijski črti tihotapstva z uvozom blaga italijanskega izvora v naše ozemlje. Občinstvo se opozarja, naj v lastnem interesu opusti vsako trgovanje s takim blagom. Odslej se bo postopalo proti vsakomur, ki bi uvažal

ali poizkusil uvažati tako blago v naše ozemlje, z vso strogostjo po predpisih za tihotapstvo. Eventualna dovoljenja, naj prihajajo od kogarkoli, se ne bodo več upštevala. Blago se bo v vsakem primeru odvzelo in krivec bo vrhutega občutno kaznovan. Občinstvo se svari pred napačnim pojmovanjem, da je zakon zadoščen, ako se blago prostovoljno dostavi carinarni in zacinari. Za blago italijanskega izvora to pravilo ne velja, ker se z uvozom takega blaga krši absolutna prepoved uvoza in je torej vsak uvoz kazniv. — Besedo »uvoz« je razumeti v širjem pomenu. Prepovedan ni namreč samo uvoz po železnici, avtomobilih, na navadnih vozovih itd., marveč tudi vsako prenašanje blaga italijanskega izvora v nahrbtnikih itd. preko demarkacijske črte. — Prepovedan je seveda tudi izvoz blaga v Italijo. — Občinski uradi ob demarkacijski črti so naprošeni, da poskrbe po možnosti, za razglasitev tega svarila, da zvedo posredno tudi Slovenci v zasedenem ozemlju za to prepoved in se obvarujejo kvarnih posledic.

Drobno.

— Brzovlak Dunaj-Trst. S 25. junijem se uvede na južni železnici med Dunajem in Trstom brzovlak. — Za odpravo stanovanjske bede. Za ponedeljek 23. junija napovedani shod se je moral zaradi še ne obranega statističnega gradiva preložiti na četrtek 26. junija t. l. ob pol 20. uri v dvorani Mestnega doma. — Odbor za odpravo stanovanjske bede.

— Podpredsednik deželne vlade dr. Gregor Žerjav naznanja, da zaradi večkratne odsotnosti iz Ljubljane v nujnih političnih zadevah, kakor tudi zaradi preobremenjenosti z drugimi uradnimi posli, ne bo tekoči teden pod nobenim pogojem sprejemal strank v privatnih zadevah. Če pa stranke smatrajo, da je njihova zadeva zelo nujna in da spada v kompetenco podpredsednika deželne vlade, naj to javijo pisemnim potom. Stranke, katere imajo v nujnih službenih zadevah z njim opraviti, se naprošajo, da to store izmed 9. in 13. uro.

— Vojno dopolnilno poveljstvo v Ljubljani je izpremenilo svoj naslov v »XLVII. Ljubljanska pukovska okružna komanda«, ter je še vedno nastanjeno na Ambrozevem trgu št. 7.

— Akcijski odbor »Svete Volke« ima sejo danes ob 8. uri zvečer v brezalkoholni restavraciji hotela »Union«. Vsled važnega razgovora je udeležba nujna.

— Draženje mleka. Zaradi navljanja cene mleku je bila ovadnena branjevka Košir Marija iz St. Vida. Zahtevala je namreč za liter mleka 3 krome, a bila je od strank naznanjena na pristojni oblasti.

— Povožen s svojim kolesom je bil Rojc Ivan, od voznika Primoža Strupi, kateri je na vogalu Dunajske in Bleiweisove ceste tako naglo vozil, da se mu Rojc ni mogel umakniti. Rojc je prišel pri tem s kolesom pod konje in pod voz in je zadobil pri tem po hrbtu več odtin in mogoče tudi notranje poškodbe, ker je tožil, da ima bolečine v križu. Imel je tudi 650 kron škoda na obleki, katere se mu je raztrgala.

— Kolo najdeno. Pred par tedni je neki neznanec pozabil pred pisarno nekega tukajšnjega odvetnika kolo prostega teka, znamka »Adler«. Lastnik kolesa naj se zjasi pri policijskem ravnanstvu II. nadstr., soba št. 17. Pripominja se, da ni izključeno, da je bilo kolo eventualno tudi ukradeno in od tatu vedoma pred omenjeno odvetniško pisarno puščeno.

— Zaplemba tobaka. Lajoš Wilhajm, ogrski žid, je nakupil te dni pri raznih trafikah in privatnih različnega tobaka za 8734 kron. Te tobake izdelke je dal vlagati v štiri velike zaboje, na površju pa nakupil čil drugo blago, da bi prevaral eventualno kontrolo. Ko je hotel v noč: dne 18. t. m. odpotovati, je pustil prepeljati vse blago na glavni kolodvor. Toda usoda je hotela, da se je nahajal na kolodvoru nadpornik pol-agentov gosp. Alojzij Ljubič z dvema agentoma, ki je vse blago pregledal in tobak zaplenil. Wilhajm se je poslužil nehvaležne zvijače, da bi organe z večjo vsoto podkupil, kar je pa njegov položaj še poslabšalo. Preiskalo se ga je namreč nato tudi osebo in našlo pri njem znesek od 35.000 kron; pri tej priliki se je dogladno, da je dal bankovce po 1000 kron neopravičeno žigosati. Sedaj premišljuje v zaporu svoje dejanje.

— Tatvina sladkorja. Dne 30. aprila 1919 je bilo pripeljana za tukajšnjo aprovizacijo večja množina kristalnega sladkorja, ki je bil naložen v vagonih glavnega kolodvo-

ra. Zvečer istega dne so pa neznanzi zlikovci vplomili v neki vagon ter odnesli približno 10 vreč sladkorja. Te dni se je posrečilo policijskim agentom izslediti storilce in jih oddati roki pravice. Večinoma so premlakči južne železnice, ki so bili v stiku z Karolino Schiffer na glavnem kolodvoru.

— Življenje si je hotel končati. V noči od 19. na 20. t. m. je šel po cesti v okolici Hrastnika mlad, približno 28 let star mož. Videti je bilo, kakor da bi bil zelo pijan. Naenkrat je zavlil proti Savi. Mahal je z rokami ter nekaj čudno godrnjal sam s seboj. Naenkrat se zažene v vodo, iz katere smo ga po malem naporu zopet potegnili. Na vprašanje, zakaj je to storil, je odgovoril: »Ker je vroče.« Ko je pa šel nato kakih tisoč korakov dalje, je počil strel. Ko pritečemo zopet bližje, ga vidimo sloneti ob cestni ograji in držati v roki samokres. Rana, ki si jo je zadal, ni bila smrtna. Po dolgem prigovarjanju nam je sam izročil vse naboje in obljubil, da si ne bo poskušal končati življenja, ali pod pogojem, da nihče nikomur ne omeni njegovega imena. Tudi vzroka ni hotel povedati. Odsel je precej mirnejših korakov proti Hrastniku, kjer je rekel, da stanuje.

— Nov list v Splitu. V Splitu je začel izhajati nov list jugoslovanskih nacionalistov »Narod«.

Protest proti zakonom »Consiglia Nazionale« na Reki.

Odbor Narodnega Vleča za Reko-Sušak je poslal na poveljstva tujih misij na Reki sledeče pismo: Tukajšnji »Consiglio Nazionale Italiano«, ki si je prisvojil v mestu vso oblast za časa okupacije Reke po medzavezniških četah, in jo opravlja že sedmi mesec pod zaščito italijanske vojske in z molčecim odobravanjem ostalih zavezniških čet, je izdal zopet nekaj zakonov, kateri se v višji stopnji, nego dosedaj po njem izdani, ogrožajo ne samo koristi, ampak tudi celo življenje tukajšnjih Jugoslovancev.

Dočim se je moralo po svojedobni naredbi medzavezniškega zapovedništva oddati vse orožje pod pretnjo težkih kazni, se sedaj po zakonu osnavlja vojska za obrambo Reke. Poveljnik te vojske bo častnik kr. italijanske vojske Sem Benelli.

Troski za vzdrževanje te vojske se bodo pokrili z izdajo blagajniških bonov v znesku sto milijonov italijanskih lir, kar znači, da se bo z denarjem reških davkoplačevalcev, torej po večini Jugoslovancev, vzdrževala vojska proti Jugoslaviji in Jugoslovancev in s tem finančno upropastilo mesto.

Z drugim zakonom se določa, da se bo poslej pravosodje na Reki opravljalo v imenu italijanskega kralja ter se bodo vse obsode, odredbe in uradni spisi izdajali v imenu »po milosti božji in volji naroda kralja Italije«. Opažamo pa, da se v Trstu sodi še danes v imenu polnomočja, podeljenega po medzavezniških velesilah.

S tretjim zakonom se dovoljuje izvrševanje odvetniškega poklica samo reškim domačinom, italijanskim državljanom, ki so dovršili svoje študije na kakem vseučilišču v Italiji. Od vseh odvetniških se zahteva, da v teku osmih dni slovesno prisežejo. S tem zakonom se jugoslovanskim odvetnikom, to je večini reških advokatov onemogoča izvrševanje njih poklica.

Ker so vsi ti zakoni službeno objavljeni v mestnih italijanskih novinah navzlic medzavezniški cenzuri, domnevamo, da so izdani z odobravanjem poveljnika interaliranih čet.

Z ozirom na to, da so ti zakoni že z dnem objave, t. l. 14. t. m. stopili v veljavo, prosimo vaše gospodstvo, da nemudoma posredujete, kako bi se tej nezakonitosti in nepostavnosti usiljenega in samolastnega »Consiglia Nazionale« končno stopilo na prste. P. P.

Protest belgijskih socialistov.

Splošen delavski svet belgijske delavske stranke je sklenil protestirati proti pariškemu miru. Protest obsega 7 točk. 1. Pravi, da daje mirni predlog povod za nove vojske. 2. Poljakom naj se da je čisto poljsko ozemlje. 3. Belgijski socialisti protestirajo, da bi pripadle nemške kolonije zmagovalcem kot vojni plen. 4. Odklanja se načln plačanja vojne odškodnine v mirovni pogodbi. 5. Belgija in Francija morata dobiti zagotovila proti novim napadom; ta zagotovila pa ne smejo biti dana kot vojaška pogodba, amok

obstojati morajo v gospodarski utrditvi zveze narodov in v splošni razorožitvi. 6. V Eupenu in Malmeke mora odločiti ljudsko glasovanje; brez njega stranka aneksije teh krajev ne bo priznala. 7. Francija ima pravico zahtevati v saarskem revirju odškodnino za škodo, povzročeno od Nemcev, toda to odškodnino ne sme izterjati z aneksijo.

Iz stranke.

Izvrševalni odbor stranke je sklenil po možnosti sklicati strankin zbor v Ljubljani za 7. in 8. septembra 1919. Dnevni red in vse drugo se bo objavilo pravočasno. — Vse strankine organizacije opozarjamo, da se že sedaj pripravljajo za ta strankin zbor. — Tajništvo JSDS v Ljubljani.

Seja kluba soc. dem. občinskih svetnikov je jutri ob 4. popoldne v društvenih prostorih v Šelenburgovi ulici.

Seja Socialne Matice se vrši danes ob 5. uri popoldne v Mahrovi hiši. Udeležite se je polnoštevilno!

Strokovno gibanje.

Seja strokovne komisije bo v sredo ob pol 6. zvečer v društvenih prostorih v Šelenburgovi ulici 6. Novozvoljeni člani in kontrola, ev. tudi namestniki, naj se udeležijo seje.

Vestnik »Svobode«.

Pevska vaja. V torek ob pol 19. uri se vrši pevska vaja splošne železničarske organizacije v Sp. Šiški; na mnogobrojno udeležbo vabi Mirko.

Kultura.

»Glasbena Matica«. V ponedeljek, sredo, četrtek in soboto: dne 23., 25., 26. in 28. junija 1919, vsakikrat: zvečer ob 20. uri, se vrše v veliki dvorani hotela »Union« štiri javne produkcije golencev »Glasbene Matice«. Spored 1. produkcije golencev »Glasbene Matice« v ponedeljek, 23.

Najnovelša poročila.

Za preložitve mirovnega podpisa.

LDU. Dunaj, 21. (ČTU.) Nemci so zaprosili za podaljšanje roka mirovnega podpisa.

Vprašanje podpisa miru v Nemčiji.

LDU. Nauen, 21. (Brezlično.) Po demisiji kabineta je bilo potrebno, preosnovati kabinet na podlagi kake večine v narodni skupščini, ki bi bila sposobna za vlado. Taka večina pa sedaj še ne obstoja. Iščemo se skupne točke, na katerih bi se mogle dosedanje večinske stranke zopet združiti. Toda te točke je izredno težko določiti spričo različnih nazaranj v posameznih večinskih strankah o mirovnem vprašanju, ker tudi posamezne stranke nimajo sklenjenih vrst. V socialno-demokratski stranki so mnenja še razcepljena. Znatna večina je za podpis mirovne pogodbe, medtem ko je manjšina proti. Razmere v centru niso dosti drugačne, ker je manjšina proti podpisu, medtem ko bi bila večina pripravljena za podpis z izrecnim pridržkom glede posameznih določil, ki se tičejo vsega nemškega ljudstva. Med socialnimi demokrati in centrom pa se do sedaj še ni dosegel sporazum. Nemška demokratična stranka je postavila vnovič pogoje, s katerimi bi morebiti pritrdila podpisu mirovne pogodbe. Ti pogoji so: 1. Odansko, Zahodna Pruska in ozemlje ob reki Netze se postavijo za dve leti pod upravo zveze narodov. 2. Splošna revizija pogodbe po dveh letih. 3. Določitev odškodninske vsote v določenem roku po tretji, nevtralni vlasti. 4. Nemčija ima po 1. februarju 1920 pravico do vstopa v zvezo narodov. 5. Odklonitev priznanja krivde na vojni. 6. Takozvani krivci se ne izroče. Poleg tega naj bi se podpisala pogodba s protestom in opozoritvijo na prisilni položaj, v katerem je Nemčija. O teh demokratskih zahtevah, kakor tudi o predlogu centroma so na medstrankarskih posvetovanjih, ki so se jih udeležili tudi dosedanje člani kabineta, podrobneje razpravljali. Sporazum pa se ni dosegel. Predlagalo se je tudi, naj se pošlje ententi nota, v kateri naj bi se vprašalo, kako stališče bi zavzela ententa na pram tem zahtevam. Nota naj bi nadalje tudi poudarjala, da bi v primeru, ako bi nota ne bila ugodno sprejeta, ne bilo mogoče osnovati vlade, ki bi bila za pogajanja sposobna. Kabinet se je dolgo časa no-

junija 1919. 1. a) V. Rihovský: Sonatina, št. 6, op. 50. b) B. Godard: Valse, op. 56, na klavir igra gđc. Marija Gabrič, šola gđc. M. Dolejšev, VI. razred. 2. Mendelssohn: Pomladna pesem, na gosli svira g. Ivan Gogala, šola g. J. Vedrala, IV. razred. 3. a) Mozart: Spev iz opere »Figaroova svatba«, b) Iv. pl. Zajec: Lavstavicam, pesem, poje gđc. Vera Dereani, šola gospe Ivanke Negrove, III. razred. 4. a) Čajkovsky: Majska noč, b) Mac-Dowell: Veše, na klavir igra gđc. Pavla Uršič, šola gđc. J. Chlumecke, II. razred. 5. Jausa: Concertino, op. 53. I. stavek, na gosli svira g. Ivan Kanoni, šola g. J. Vedrala, IV. razred. 6. a) O. Dev: Kanglica, b) J. Prochazka: Tak si lepa, pesmi poje gđc. Tončka Šuštar, šola g. M. Hubada, IV. razr. 7. a) J. Prochazka: Valček, b) Weber: Rondo brillante, op. 62, na klavir igra gđca. Rozalija Škerbinec, šola gđc. K. Praprotnikove, VII. razr. 8. a) Ch. Dancila: Andante e petit Rondo, b) E. Franzot: Serenada, na gosli svira gđc. Danijela Potočnik, šola g. E. Franzota, IV. razr. 9. F. S. Vilhar: a) Kada mi zvezda s daleka sijneš, b) Zlatan cvet, pesmi poje g. Fran Schiffer, šola g. M. Hubada, I. razr. 10. a) E. Schütt: Une larme et un sourire, op. 80, b) Serge Bartkiewicz: Pempéte, op. 4. št. 3, na klavir igra gđc. Marija Artel, šola gđc. M. Dolejšev, VII. razr. 11. Smetana: Arijia iz opere »Prodana nevesta«, poje gđc. Tončka Šuštar, šola g. M. Hubada, IV. razr. 12. a) Dr. B. Ipavic: Če na poljane rosa pade, b) Prochazka: Kaj bi te vprašal, c) Dr. B. Ipavic: Pozabil sem mnogokaj, pesmi poje g. Rudolf Banovec, šola g. M. Hubada.

Gospodarstvo.

Belo apno. Trboveljska premogokopna družba naznanja, da ji je sedaj možno postreči cenj. odjemalce v doglednem času z njenim najboljšim zagorskim belim apnom. — Tozadavna cenj. naročila naj se blagovoljivo naslovijo na reprezentanco, Ljubljana, Knaflejeva ulica 13.

svetoval, ali se naj odpošlje podobna nota, dokler se ni v poznih večernih urah odločil proti temu. Socialno-demokratska struja je imela sejo do 20. in pol, nakar je končno sklenila, da ne podpira te zahteve, vsled česar je izostala odpošiljatev note. Centrum je vztrajal pri svojih zahtevah, a je odklonil širše zahteve demokratične stranke. Potem ko so vse tri dosedanje večinske stranke zavzele temeljno različna stališča, se zdi nemogoča nova sestava kabineta. Kabinet je podal demisijo, ker je nastal razdor med glavnimi tremi skupinami. Ena skupina je za odklonitev podpisa, druga za podpis, a tretja za podpis pod gotovimi pogoji. Državni predsednik se trudi enkrat za ustvaritev večine v narodni skupščini, drugič za osnovo novega kabineta, a oboje se mu dosedaj ni posrečilo. Toliko je gotovo, da je zahteva socialne vlade izven vsake kombinacije. Socialna demokracija odklanja vstop v vlado, nima pa večine. Za petek popoldne določena seja socialističnega mirovnega odseka narodne skupščine se je odložila. Istotako tudi še ni določena seja narodne skupščine.

Novo nemško ministrstvo.

LDU. Berlin, 22. (ČTU.) Novo ministrstvo obstoji izključno iz večinskih socialistov in centroma pod predsedstvom bivšega delavskega ministra Bauerja. Minister za zunanje stvari je predsednik socialodemokratske stranke Müller, državni brambni minister ostane Noske, zastopnik ministrskega predsednika in državni finančni minister je postal Erzberger. Narodna skupščina se snide v nedeljo popoldne ter bo ob tej priliki vlada zaprosila za pooblastilo v svrhu podpisa mirovne pogodbe. Mirovno pogodbo bo podpisala nova mirovna delegacija. Ministrska kriza je nastala tudi v Pruski, ker smatrajo demokratični člani vlade odklonilni sklep svoje stranke obvezen tudi zase. Večinski socialist, ministrski predsednik Hirsch, minister za notranje stvari Heine, finančni minister Südekum hočejo odstopiti, ker so proti podpisu mirovne pogodbe.

Ministrska kriza v Italiji.

LDU. Dunaj, 22. (ČTU.) Iz Rima poročajo: Sonnino, ki je razbil trozvez in sklenil londonsko pogodbo, ne bo podpisal mirovne pogodbe. Tittoni, pristaš trozvezne politike, bo minister za zunanje stvari. Nitti, zaupnik Giolittijev, osnuje novo mini-

strstvo ter bo obenem predsednik italijanske delegacije na mirovnem kongresu.

Italijanska zbornica in Orlandoovo ministrstvo.

LDU. Trst, 20. O poteku seje italijanske zbornice, ki je izzvala krizo Orlandoovega ministrstva, poročajo italijanski listi naslednje podrobnosti: Po otvoritvi seje je takoj izpregovoril ministrski predsednik Orlando, ki je naznanil, da je demisijski minister Giovanni Villa in da je bil poslanec Crespi imenovan za ministra brez portfelja in Maggiorino Ferraria za ministra za konzum in za aprovizacijo. Nato je prečital Orlando svojo izjavo o zunanji in notranji politiki. Zbornica je njegova izjava sicer poslušala pozorno, pa jih je že iz vsega početka sprejela z burinim ugovarjanjem. Uvodoma je Orlando naglašal, da sta nezadovoljnost s sedanostjo in negotovost glede bodočnosti izzvala v svetu nekako hudo vznemirjenost. Položaj mora torej presojati z velikim pesimizmom, ni pa umesten obup. Težave, s katerimi se ima posebej Italija bojevali, so bile še poostrene po mednarodnem položaju in po problemih zunanje politike, združenih s tem položajem. Da jih premaga, je vlada ubrala pot, ki je zaslužila odobritev parlamenta in dežele in ki vodi do nastopnih ciljev: 1. odločno vztrajati na bistvenih točkah glede italijanskih zahtev; ako bi se italijanskim zahtevam ne ugodilo, bi mir — o tem je vsa Italija prepričana — ne odgovarjal velikanskim njenim žrtvam; 2. ohraniti zvestobo do zaveznikov in 3. izogibati se vsem oblikam slepe in trdovratne nepopustljivosti, ki bi utegnila razmerje poostrižiti, dočim bi moralo biti v interesu vseh pristrčno. Minister naglašal, da se je vlada pri svojem postopanju zvesto držala teh načel. Gospodarska in finančna vprašanja, ki se tičejo Italije, so že rešena oziroma so na poti do rešitve (medklic: Da, so na poti, ampak na dolgem potu! Veselost.) Od tega hipa se v zbornici kaže čim dalje tem neprimernost razpoloženje nasproti Orlandoovi izjavi, ki je izzivala skoro ob vsakem stavku burne medklice. Orlando nadaljuje: Mi smo na konferenci tudi dosegli določitev severne meje ob veličastni barjeri, katero je priroda zgradila v obrambo Italije. (Posl. Beltrami: Lepa fraza!) Ker se tiče vzhodnih in jadranskih me, vztraja Italija odločno pri zahtevi po ozemlju, o katerem so naši zavezniki v svečani, vseskozi veljavni in priznani obvezi izjavili, preden je Italija stopila v svetovno vojno, da ji mora biti prisojeno. Z druge strani naglašal Italija svojo bratsko solidarnost z onim prebivalstvom, ki vztrajno povdarja svoje italijanstvo. Vem, je Orlando nadaljeval, da zbornica želi obširno razpravo o točkah, ki sem jih v kratkih besedah označil, in uvidevam potrebo, podati še nadaljnja in natančnejša pojasnila, ki jih bo parlament zahteval. Pripravljen sem odgovarjati, v kolikor mi bo mogoče. Vendar upam, da se bo parlament istočasno zavedal važnih razlogov, ki zahtevajo največjo previdnost v razpravi, da se ne kompromitirajo interesi, katerih važnosti mi

menda ni treba posebej naglasiti. Ministrski predsednik Orlando se je nato bavil z vprašanji notranje politike, zlasti z vprašanjem konzuma in draginje, ki povzroča Italiji sedaj največje skrbi. Navedel je odredbe, ki jih je vlada v tem pogledu ukrenila. Italija, je menil Orlando, ki je v zgodovini svojega narodnega zedinjenja in tekom zadnje vojne premagala težkoče, ki niso bile dosti manjše od sedanjih, je pokazala velike zaklade energije in kreposti in bo tudi to preizkušnjo zmagala. Zaključujoč je Orlando prosil zbornico, naj se sešane v tajno sejo, da bo razpravljala o onem delu vladnih izjav, ki se tičejo zunanje politike. — Po Orlandoovem govoru je v zbornici zavladala hladna tišina. Naposled se začeli socialistični poslanci enoglasno vikati: »Demisija! Demisija!« Orlando je sedel, očitno neprijetno dirjen od neprijetnega sprejema njegovega govora, ki je bil ves drugačen nego tisti, katerega je bil Orlando doslej vajen. V naslednji debati so se vsi govorniki izjavili proti Orlandoovemu predlogu o tajni seji. Orlando je odgovarjal, češ, da je on ministrski predsednik, da ne more govoriti v javni seji in da ne bo govoril. Ne gre torej za vprašanje politične morale. Orlandoovi repliki je sledila splošna tišina. Predsednik je odredil poimensko glasovanje; glasovalo je 337 poslancev; od teh je 78 glasovalo za, 259 pa proti Orlandoovemu predlogu. Ministrski predsednik Orlando je zbornico naprosil, naj sejo odgodi do šestih zvečer, ker mora vlada oditi v senat in ker se mora zaradi izida zborničnega glasovanja posvetovati. — Ob šestih zvečer se je seja nadaljevala. Orlando je izjavil: Čast mi je naznaniti zbornici, da je ministrstvo vsled izida današnjega glasovanja podalo svojo demisijo. Njegovega Veličanstva kralju, ki si je pridržal odločitev. Ministrstvo bo še nadalje vodilo tekoče posle. — Socialistični poslanec Turati je utemeljeval svoje mnenje, da mora zbornica vzlic ministrski krizi nadaljevati svoje delo, in je predlagal, naj se na dnevni red prihodnje seje stavi zakonski načrt o volilni reformi. Razni govorniki so se izjavili za Turatijev predlog oziroma proti njemu, naposled pa je poslanec Sacchi predlagal, naj se razprava o volilni reformi odgodi, dokler ne bo sestavljeno novo odgovorno ministrstvo. Pri poimenskem glasovanju, katerega se je udeležilo 310 poslancev, je 229 glasovalo za odgoditev, 81 pa proti njej. — Prihodnja seja bo v soboto 21. t. m. ob dveh popoldne. Na dnevnem redu je razprava o začasnem proračunu za leto 1919/20.

Zastopnik Nemške Avstrije v Jugoslaviji.

LDU. Dunaj, 21. „Wiener Zeitung“ javlja uradno, da je bil imenovan za nemškoavstrijskega zastopnika v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev sekcijski načelnik Oton Klinburg.

Kriza v Rumuniji.

LDU. Bukarešta, 12. (ČTU.) »Agencija Ducla« poroča: Rumunski mirovni delegat Antonescu se je vrnil iz Pariza v Bukarešto, kjer je po-

ročal o poteku mirovne konference. — Kralj je sprejel nekatere politike v avdienci. — Bratiano je demisijski. Ni izključeno, da bo njegov naslednik Julij Maniu. — Novi ministrski predsednik Maniu je izjavil, da se je odstop Bratianove vlade že davno pričakoval, toda ne zaradi banatskega vprašanja kakor se vohče sodi. Nova vlada bo sestavljena iz zastopnikov vseh strank ter bo skušala čimprej rešiti agrarno reformo, nakar bo dobila Rumunija volilno reformo na najširši demokratični podlagi.

Boji na Slovaškem.

LDU. Praga, 21. (ČTU.) Na Slovaškem se nadaljuje boji na vsej fronti. S protinapadi smo dosegli na posameznih mestih uspehe. Skupina Mittelhauser: Sovražni napadi v komornem odesku, ki so jih podpirali monitorji, so se izjalovili. Med Novimi Zamki in Suranyem smo odgnali sovražne čete, ki so prekoračile reko Nitro. Zahodno od Ščavnice je zasedel sovražnik Novo Banjo, vendar pa ni mogel prodreti preko tega kraja. — Skupina Hemoque: Noč in dan živahni napadi. Severno od Plešivca smo morali izprazniti nekoliko ozemlja, drugače pa trdno držimo svoje pozicije.

Hetman Gregorijev zasedel Odeso.

LDU. Bukarešta, 21. (ČTU.) Rumunski dopisni urad „Dacia“ poroča, da so čete hetmana Gregorijevega po krvavem boju zasedle Odeso.

Izročitev Viljema 1. julija.

LDU. Zeneva, 20. (ČTU.) Kakor pravi „Echo de Paris“, bo bivši cesar Viljem izročen ententi že 1. julija. Prepeljali ga bodo kot državnega ujetnika entente v Pariz v zapor.

Aprovizacija.

Bolniški sladkor. V torek, dne 24. t. m. se sladkor za bolnike ne bo delil na magistratu, ker je mestna aprovizacija že pretekli torek razdelila ves ostanek sladkorja na zdravniška spridevala, ki ga je še imela v zalogi. Samo pretečeni torek ni bilo predloženih nič manj kot okroglo 1500 zdravniških sprideval. Če bo slo tako naprej, se bo ta sladkorna epidemija tako razpasla, da v 14. dne ne bo v Ljubljani nobenega človeka več, ki bi ne imel kak bronhijalni, želodčni ali črevesni katar. Kje pa bode aprovizacija za toliko tisoč in tisoč sprideval dobila sladkor, to je pa drugo vprašanje. Vse, kar je prav. Da bi pa resno bolni trpeli radi tistih namišljenih bolnikov, katerim se razni katarji pojavljajo šele zjutraj, če nimajo sladke kave, pa nikakor ne gre. Take bolezní se dajo začasno ozdraviti tudi s prežganko, močnikom ali kako drugače. Če bode aprovizacija dobila še kaj sladkorja za resnično bolne, bode v listih objavila, kateri bolniki bodo dobili sladkor. Dokler se to ne objavi, ni treba nikomur hoditi po nepotrebnem na magistrat po sladkor, ker ga za zdaj ni več na razpolago.

Prodaja petroleja. Petrolej se dobi v vseh ljubljanskih specerijskih trgovinah brez vsakih izkaznic v prosti trgovini. Liter petroleja stane 5 K 40 vin. oziroma kilogram 6 K 40 vin.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

V. K. S. Omenjeno Splošno društvo mojstrov in industrijskih uradnikov nima nobene podružnice v Jugoslaviji. Pač pa se organizirajo sedaj mojstri in uradniki v svojih strokovnih organizacijah skupno z delavci, ter si tvorijo česče lastno sekcijo v organizaciji. Natančnejše informacije o onem društvu pa dobiš pri nemških sodrugih v Mariboru.

Izdajatelj: Josip Petejan.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh.

Tisk »Učf. tiskarne« v Ljubljani.

Vr. XII. 185/19-22.

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Deželno sodišče v Ljubljani je razsodilo tako:

Obtoženka Marija Slemenškova, rojena 9. januarja 1888 v Gornji Ložnici pri Slov. Bistrici, pristojna v Slovenji Gradec, kat., omožena, branjekva v Ljubljani, že predkaznovana,

je kriva,

da je meseca januarja 1919 v Ljubljani, izkoriščaje po vojnem stanju povzročene izredne razmere, zahtevala za 1 kg sladkorja očitno čezmerno ceno po 30 K.

Zakrivila je s tem, ker je bila radi prestopka draženja že predkaznovana, pregrešek po § 20. t. 2 a cesarske naredbe z dne 24. marca 1917, št. 131 drž. zak. in

se obsod

v smislu zakona § 20. t. 2. cesarske naredbe z dne 24. marca 1917, št. 131 drž. zak., z uporabo § 260. b k. zak. na 10 (deset) dni strogega zapora, poostrenega s 3 tridimi ležišči in v denarno kazen 300 (tristo) kron, v slučaju neizterljivosti na nadaljnih

5 (pet) dni zapora; po § 45. št. 1 cff. naredbe se sodba objavi v vseh št. rih ljubljanskih dnevnikih (v »Slovencu«, »Slov. Narodu«, »Jugoslaviji« in »Napreju«) in z nabitjem na občinski deski v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 13. maja 1919.

Inženir dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir. Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilsbergerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. Prevzema v strokovno izvršitve v vsenačrtne stavbene inženirske stroke. Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Kdo razpolaga s

skioptikonom

urejenim za potovanje. Aparat mora imeti brezhiben kondensator in objektiv. Ponudbe na Protialkoholni oddelek pri poverjeništvu za soc. skrb v Ljubljani.

Kje se dobi najboljši kruh in pecivo?

v Franjo Korenovi

pekarni

Celje, Gosposka ulica 3.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo itd., katero imam vedno v zalogi. — Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z 1^a referencami. Import in export

FERDO SERT, Maribor, Koroška cesta 21.

Šmarješke toplice -- Mirni gaj!

Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja, da so Šmarješke toplice — Mirni gaj — popolnoma na novo preurejene ter se najtopleje priporočajo vsem, ki se hočejo iznebiti putike ali pa revmatizma.

Vsak, kdor želi čez poletje uživati sveži zrak na mirnem kraju, dobi okrepčilo in, če je bolehen, tudi zdravje.

Do Šmarjeških toplic — Mirni gaj — je od Novega mesta po okrajni cesti čez Šent Peter z vozom komaj 3/4 ure. Pošti sta Šmarjeta ali pa Bela Cerkev na Dolenjskem.

Jadranska banka

Podružnica Ljubljana.

Delniška glavica K 30.000.000.
Rezerve K 10.000.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader. Ekspozitura Kranj.

SPREJEMA: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Ceke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

DAJE KREDITE: Pod najugodnejšimi pogoji.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.

OKLIC.

Podpisani naznanjajo, da bodo obrestovali vloge na knjižice oziroma na tekoči račun počeni s 1. julijem t. l.

Druge določbe so neveljavne.

s 3% čistih.

Denarni zavodi v Ljubljani.